

KAKO JE UŠLO TROJSTVO U ADVENTISTIČKU CRKVOU

Biblijska i poznata istorija uče nas jednom nepisanom pravilu: sve što se u svijetu puno ističe i reklamira obično nema mnogo ili nikakve veze sa izvornom vjerom i Bogom, iako teološki autoriteti ulažu intelektualne napore da određene dogme učine što prihvatljivijim za široke narodne mase i u očima svojih kolega. Tako se stvara jedna opšta tendencija ka politici usaglašavanja i nezamijeranja, jer ukoliko se izdvajate iz tradicionalnih utvrđenih okvira i obrazaca, neminovno slijede neprihvatnje i neprijatno etiketiranje.

Vidjećemo kako to izgleda na primjeru jednog vjerskog pokreta koji je započeo u Americi sredinom 19. vijeka. Riječ je o Adventistima sedmog dana i njihovim pogledima na Božju prirodu.

Kratak pregled istorije odbijanja i prihvatanja doktrine o trojstvu kod Adventista sedmog dana. – Kao što je to bio slučaj sa većinom protestantskih denominacija na području SAD, adventisti su se, možda i strožije od svih drugih, držali načela „*Sola Scriptura*“ (samo Sveto Pismo). To znači da su sva učenja pažljivo preispitali pomoću Biblije, te izvjesno i ona koja se tiču Božanstva.

Odmah na početku treba istaći da su pioniri adventističke crkve bili antitrinitarci. Kroz svoju literaturu i crkvene časopise na veoma jasan i odlučan način govorili su protiv učenja o Trojstvu. Ovi pioniri su vjerovali da to učenje nikad nije trebalo da bude uvedeno u hrišćanstvo. Neki su strastveno govorili protiv njega tvrdeći da je to „zaostavština“ od reformacije, jedne dugo držane tradicije koju su reformatori propustili da odbace.

Svakako da i Elen G. Vajt, možemo uključiti među ne-trinitarce.

Ovo zbog toga što neka njena vjerovanja nikad ne bi mogla da se uklope u doslovnu teologiju trojstva.

Istorija svjedoči da su mnogi od adventističkih pionira bili ili antitrinitarci ili ne-trinitarci. Štaviše, ne možemo navesti nikoga prije 20. vijeka koji je vjerovao u doktrinu o trojstvu.

Džejms Springer Vajt (1821-1881), Elenin muž, bio je deklarisan antitrinitarac. Kako to, ako je imao pogrešno vjerovanje, da ga Elen Vajt, kao nadahnuti Božji glasnik, nije ukorila? Kako to da nijednom nije ukorila ikog od pionira koji takođe nijesu vjerovali u trojstvo? I napokon, kako to, ako je ona zaista bila trinitarac kao što tvrde današnje vođe i pripadnici Adventističke crkve, da ona sama nikada nije bila ukorena za nebiblijsko učenje od strane nekog pionira antitrinitarca? Odgovor je jasan – svi oni su vjerovali jednako, i ta vjera bila je utemeljena na nauci Svetog Pisma.

Nepotrebna i zbunjujuća terminologija. – Postoji više različitih shvatanja trojstva. Zbog toga Elen Vajt nije pominjala ni stav za ni protiv, osim u slučaju sa jednog putovanja vozom 1871, koji je zabilježen u časopisu „*Adventni pregled i subotni glasnik*.“ U svojim spisima ona *nikad* nije spomenula riječ „trojstvo“ iako je razumljivo da je ponekad aludirala na ovo učenje.

Za sedamdeset godina govorenja i rada za Boga, Elen Vajt nikad nije našla za shodno da upotrijebi izraz „trojstvo“ pa zašto adventisti danas smatraju da je nužno da ga koriste? Očigledno je da je najbolje da se to ne čini. Nesporno da je to nepotreban i zbunjujući izraz.

Prvo priznavanje trojstva. – Prvi adventista koji je priznao nešto što liči na doktrinu o trojstvu bio je svojevremeno vodeći adventistički ljekar Džon Harvi Kelog (1852-1943). To je uradio kao sredstvo opravdanja panteističkih ideja koje je iznio u svojoj knjizi „*Živi Hram*.“ Ovo se desilo 1903. godine, što je bilo skoro 60 godina od početaka Adventnog pokreta (1844). Dotle je dr Kelog bio antitrinitarac. To je najavilo

seriju vrlo ozbiljnih doktrinarnih kriza u crkvi.

„On [Kelog] je zatim konstatovao da su njegovi pređašnji pogledi vezano za trojstvo stajali na njegovom putu da ne napravi jasnu i apsolutno korektnu izjavu ali da je za kratko vrijeme došao do vjerovanja u trojstvo i sada mogao sasvim jasno vidjeti gdje je bila sva poteškoća i vjeruje da bi mogao uspješno razjasniti tu stvar...

On mi je rekao da sada vjeruje u Boga Oca, Boga Sina i Boga Svetog Duha, i njegov pogled je da je Bog Sveti Duh a ne Bog Otac taj koji ispunjava sav prostor i svaku živu stvar.“ (Letter, A. G. Daniells to W. C. White, Oct 29th 1903)

Elen Vajt je osudila Kelogove poglede na Boga i Hrista. Rekla je da uz svo poštovanje Božjeg prisustva i ličnosti ovaj ljekar je špekulisao o nečemu što Bog nije otkrio.

Elen Vajt osuđuje špekulacije tri u jedan. – Ona je osudila ilustracije u kojima se prikazuju tri ličnosti u jednoj suštini (tri u jednom).

„Upućena sam da kažem: Osećajima onih koji traže napredne naučne ideje ne smije se pokloniti povjerenje.

Sve ove spiritualističke predstave su puko ništavilo. One su nesavršene, neistinite. One slabe i umanjuju Veličanstvo sa kojim se ne može uporediti ništa zemaljsko. Bog ne može da se poredi sa stvarima koje su napravile Njegove ruke. To su samo zemaljske stvari koje trpe Božje prokletstvo zbog grijeha čovjekovog. Otac ne može da se opiše zemaljskim pojavama. Otac je sva punoća Božanstva tjelesno, i nevidljiv je za smrtno oko.“ (*Ellen G. White, Special Testimonies, Series B, No. 7, pages 62, 'Come out and be separate'*)

„Sin je sva manifestovana punoća Božanstva. Riječ Božja ga opisuje kao 'jasnu sliku Njegove ličnosti.' Bog je tako volio svijet da je i Sina svoga jedinoga dao da ko god ga vjeruje ne pogine nego da ima život vječni. Ovdje se pokazuje ličnost Očeva.“ (*isto*)

„Utješitelj kojega je Hrist obećao da pošalje pošto se On uspane na nebo je Duh u svoj punoći Božanstva, koji manifestuje silu božanske

milosti svima koji prihvate i vjeruju u Hrista kao ličnog spasitelja.“
(isto)

Pod nadahnućem Svetog Duha apostol Pavle je pisao: „Za nas postoji jedan Bog Otac koji je sve stvorio i za koga mi živimo, i jedan Gospod, Isus Hrist, preko koga je sve stvoreno i preko koga mi živimo.“ (1. Korinćanima 8:6)

„**Ovo je život vječni,**’ rekao je Isus, ‘da **upoznaju Tebe, jedinog istinitog Boga, i Isusa Hrista, koga si poslao.**’ Jovan 17:3.“ [Ministry of Healing, pp. 409-410]

Ispravna spoznaja Oca i Sina je „ulaznica“ za vječni život. Zapazite da ovdje nema govora o bilo kakvoj trećoj božanskoj ličnosti.

„**Samo Otac i Sin** moraju biti uzvišeni.“ (Ellen White, The Youth’s Instructor, July 7, 1898)

„Plan spasenja je pripremljen na savjetu između Oca i Sina.“ (Ellen White, Review & Herald, May 28, 1908 par. 12) Sličnih izjava koje ističu samo dvije božanske Ličnosti ima puno. Ona navodi Hrista kao jedino Biće koje je upućeno u sve Očeve savjete. Ne postoji niko treći.

Evo jedne vrlo jasne izjave Elen Vajt u pogledu trinitizma:

„Jednostavni jezik Svetog Pisma predstavlja Oca i Sina kao dvije različite ličnosti. Sa ovim pogledom na taj predmet postoje namjera i smisao u jeziku koji govori o Ocu i Sinu. Ali kazati za Isusa Hrista da je ‘isti i vječni Bog,’ čini ga svojim vlastitim sinom, i svojim ocem, i da je on došao sam od sebe, i otišao k sebi. A kad je Otac poslao Isusa Hrista, kojega Nebesa moraju primiti do vremena obnove, to će jednostavno biti Isus Hrist, ili vječni Otac koji šalje sebe.

Mi nemamo mnogo simpatija ni prema unitarcima koji poriču Hristovo božanstvo niti prema trinitarcima koji smatraju da je Sin vječni Otac i govore tako maglovito o trojedinom Bogu. Dajte Gospodu svo božanstvo kojim ga Sveto Pismo zaogrće.“ (*Advent Review and Herald of the Sabbath, BATTLE CREEK, MICH., THIRD-DAY, JUNE 6, 1871. NUMBER 25.*)

Vrlo je indikativno da se izdanja *Pregleda i Glasnika* iz 1870-ih

godina ne nalaze među objavljenim spisima *White Estate*, dok su brojevi iz prethodne dekade objavljeni!

„Silom Njegove ljubavi, kroz poslušnost, pali čovjek, crv iz prašine, biće preobražen, podesan da bude član nebeske porodice, drug kroz vječna doba Bogu i Hristu i svetim anđelima.“ (Manuscript 21, Feb. 16, 1900. Ellen White, *The Upward Look*, page 61) Opet nema ni govora o trećoj božanskoj ličnosti.

„Sin Božji je bio sledeći u autoritetu do velikog Zakonodavca.“ (Ellen White, *Spirit of Prophecy*, vol. 2, page 9) „Pozicija Sotone na nebu bila je sledeća do Sina Božjeg. On je bio prvi među anđelima.“ (Ellen White, *Selected Messages*, book 1, page 341) Ovo je nemoguće ako postoji treća božanska ličnost.

Tokom službe Elen Vajt, adventisti su verovali da je Sveti Duh lično prisustvo i Boga i Hrista kad nijedan nije fizički prisutan. Dakle, za adventiste sedmog dana Sveti Duh je bio sveprisutni i Bog i Hrist. Govoreći da je Sveti Duh u stvari u svemu (Kelogovo učenje), prema shvatanju adventista sedmog dana je isto što i reći da su Bog i Hrist u svemu. I to je ono što je Kelogovo učenje činilo neprihvatljivim. Pored svega ostalog, Elen Vajt je kazala da to čini i Boga i Hrista ne-entitetima.

Neki mogu reći da kad su adventisti prihvatili da je Sveti Duh ličnost (na šta ih je navelo proučavanje kroz Duh proroštva), to je uspostavilo promjenu vjere, ali ovo nije doslovno istina. To zato što uporedo sa saznanjima o Bogu o Njegovom biću (značenja kako On postoji), oni su i dalje nastavili da vjeruju za Svetog Duha kao sveprisutnog Boga i Hrista. Izvjesno da nisu verovali da je on druga osoba kao Bog i Hrist i zato su se neki odvojili od njih. Prema njihovoj teologiji Sveti Duh je pripadao Bogu i Hristu.

Ukratko, adventisti su i dalje ostali netrinitarci kao što su uvijek bili, premda su sad mogli da govore u terminima o tri žive ličnosti Božanstva (trio ličnosti ali ne Bog trojedin, trojstvo).

Nema osude od Elen Vajt. – Kad je u pitanju Božanstvo, nijednom Elen Vajt nije rekla adventistima da griješe u svojim vjerovanjima. Nije rekla ni da su u krivu kad su odbacivali doktrinu o trojstvu. U stvari, nalazimo da je činila upravo suprotno. Drugim riječima, u vezi sa njihovim vjerovanjima Elen Vajt je podržavala pionire.

Na Generalnoj konferenciji 1905, Elen Vajt je podsjetila delegate da im je Bog dao njihovu vjeru tako da nikad ne treba da se mijenja. Kazala je da se ta vjera držala svetom 50 godina. Zapazite da je ovo bilo 7 godina pošto je knjiga „Čežnja vekova“ objavljena, što pokazuje da je ono što je pisala u ovoj knjizi u skladu sa onim što su adventisti tada vjerovali. To nam takođe pokazuje da nije očekivala da ova knjiga mijenja ta vjerovanja u budućnosti.

„Uistinu naše je zajedništvo sa Ocem i Njegovim Sinom Isusom Hristom. Kroz cijelo Svete spise govori se o Ocu i Sinu kao o dvije različite osobe. Nikada nećete čuti te ljude da nastoje učiniti Sina Božjeg ne-entitetom. On i Otac su jedno, ali su dvije ličnosti.“ (*Ellen G. White to the delegates at the 1905 General Conference of Seventh-day Adventists, Takoma Park Washington D. C., May 25th 1905 Review and Herald 13th July 1905, 'Lessons from the first Epistle of John'*)

„Nailaze pogrešna osjećanja u vezi sa ovim, i moraćemo svi da se suočimo sa njima.“ (*isto*)

„Hrist je jedno sa Ocem, ali Hrist i Bog su dvije različite ličnosti. Čitajte Hristovu molitvu u Jovanu 17 i shvatićete jasno iznijeto ovo pitanje.“ (*Ellen G. White to the delegates at the 1905 General Conference of Seventh-day Adventists, Takoma Park Washington D. C., May 19th 1905, Review and Herald, June 1st 1905, 'The Work in Washington'*)

„Neka se ni jedan čovjek ne usudi da obara temelje naše vjere koji su nas načinili onim što jesmo.“ (*Ellen G. White to the delegates at the 1905 General Conference of Seventh-day Adventists, Takoma Park, Washington D. C., May 24th 1905, "A Warning against False Theories," MR 760*)

„Bog je vodio svoj narod korak po korak dok su ponori zablude na

sve strane. Pod divnim vođstvom jasnog ‘Tako govori Gospod’ ustanovljena je istina koja je izdržala probu. Kada ustanu ljudi u pokušaju da odvuču učenike za sobom, suočite ih sa istinama koje su okušane u ognju.“ (*isto*)

„Oni koji pokušavaju da unesu teorije koje ruše stubove naše vjere a tiču se svetinje ili ličnosti Boga i Hrista, djeluju kao slijepci. Oni žele da unesu nesigurnost i da prepuste narod Božji nasumičnom lutanju bez kompasa.“ (*isto*)

Kroz vrijeme na koje se poziva Elen Vajt (1855-1905), utvrđena denominacijska vjera bila je strogo ne-trinitistička. Nepotrebno je reći da su ta osnovna vjerovanja promijenjena, ali to se desilo posle smrti Elen Vajt. Prošle su decenije dok se promjena nije desila. Denominacijska vjera nije se promijenila preko noći.

Čudno shvatanje – ili ne? – Mnogim adventistima koji preferiraju trojstvo, vjerovatno se čini neobično da niti jednom Elen Vajt nije rekla našim pionirima da griješe u odbacivanju doktrine o trojstvu. Ovo zato jer oni vjeruju da je ona sama prihvatila trojstvo. Nasuprot tome, ne-trinitarci nisu iznenađeni njenim ćutanjem. Oni vjeruju da je ona, kao i svi drugi adventisti pioniri, bila ne-trinitarac.

Jedan broj adventističkih vodećih pionira su bili odlučni antitrinitarci, što znači da su govorili direktno protiv doktrine o trojstvu. Među njima su Joseph Bates, James White, J. N. Andrews, Uriah Smith, R. F. Cottrell, M. E. Cornell, J. H. Waggoner, itd. I nikad Elen Vajt u njihovim napadima ovog učenja nije rekla da griješe. Možemo razložno pretpostaviti da joj Bog nikad nije naložio da im kaže da griješe.

Čak i u poznim godinama, Elen Vajt je i dalje držala da su, kad su u pitanju Bog i Hrist, vjerovanja adventističkih pionira bila ispravna. Svakome ko želi da razumije istinu u vezi sa tekućom debatom o trojstvu među adventistima sedmog dana, ovo bi trebalo da bude ključna primjedba.

Ako je Bog kazao Eleni Vajt da su ovi pioniri griješili u vezi sa

anti-trinitizmom, onda se samo može reći da je njeno ćutanje vrlo neobično, jer kao Božjem vjesniku ostatka (blagoslovenom duhom proroštva) njen zadatak bio bi da ih ispravi. Ali, ona nije rekla ništa. Ovo je jedan od razloga zašto je u vrijeme kad je umrla 1915. Adventistička crkva još uvijek pretežno bila netrinitistička denominacija.

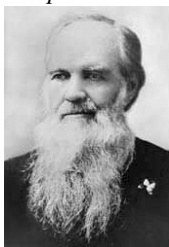
Pitanje: Šta su svi ovi adventistički pioniri imali zajedničko jedan sa drugim?

Joseph Bates
(1792-1872)

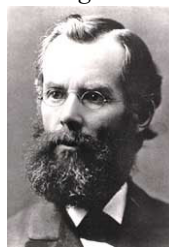
James Springer
White
(1821-1881)

Joseph H.
Waggoner
(1820-1889)

Merritt E. Cornell
(1827-1893)

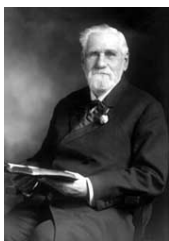
John Nevins
Andrews
(1829-1883)

John N.
Loughborough
(1832-1924)

Uriah Smith
(1832-1903)

S. N. Haskell
(1833-1922)

Alonzo Trevier
Jones
(1850-1923)

Ellet J.
Waggoner
(1855-1916)

Odgovor: Svi su bili antitrinitarci!

Stav Džejmsa Vajta. – Ako je doktrina o trojstvu tačna, u smislu da Bog želi da Njegov narod vjeruje u ovo učenje, postoji jedna još čudnija stvar od ćutanja Elen Vajt. Godine 1848, što je samo 4 godine posle „velikog razočarenja“ iz 22. oktobra 1844, Elen Vajt je dobila viziju od Boga u kojoj je pokazano da njen muž Džejms treba da počne sa izdavanjem novina. Iako je isprva rekla da će to biti male novine, kazala je i da joj je Bog pokazao da će to biti „kao valovi svjetlosti koji

će običi svijet.“ Nije li to čudno ako se zna da je Džeјms Vajt bio jedan od najstrastvenijih antitrinitaraca? U stvari, kad je on umro 1881. bio je još uvijek antitrinitarac kao u početku. To je ostao čak i posle 35 godina braka sa Elen.

Koliko zapisi pokazuju, Džeјms Vajt je uvijek bio antitrinitarac. Ovo je bilo čak i prije nego se pridružio adventnom narodu. To znači da ne samo da je Bog odabrao antitrinitarca da počne izdavačko djelo Adventista sedmog dana, već da je bio i sasvim zadovoljan da ga nitrinitarac i nastavi.

Ovo takođe znači da se Božji vjesnik ostatka udao za odlučnog antitrinitarca. Neki mogu reći da ova stara razmišljanja ne znače ništa jer Džeјms Vajt nije držao ni Šabat kad se Elen udala za njega. Ovo je zaista tačno za to vrijeme (avgust 1846) i baš kao i njen suprug, ona nije u potpunosti razumjela istinu koja se tiče prave Subote iako su oboje razmatrali njen značaj. Tek posle vjenčanja su postali svetkovatelji Subote. To je bilo skoro dvije godine pošto je Elen dobila prvu viziju od Boga.

Čista istina je da što se tiče bilo koje krupne (ozbiljne) greške u vjerovanju koju su oni i drugi pioniri mogli držati, Bog bi je vrlo brzo raskrinkao.

Vjera utvrđena. – Kroz usrdne molitve, zajedničko proučavanje Biblije i čudesna otkrivenja kroz dar proroštva Elen Vajt, ustanovljena su glavna vjerovanja adventista. U tim utvrđenim istinama su bila vjerovanja o Bogu i Hristu, Suboti, stanju mrtvih, svetinji, preadventnom sudu kao i o blizini Isusovog povratka itd., što je njima bilo vrlo jasno. Ova ista vjerovanja, preko denominacijskih časopisa, mogla su se slati širom svijeta sačinjavajući integralni dio Božje poruke za poslednje dane. Ove istine su očigledno „valovi svjetlosti“ koji su krenuli svijetom.

Bog je očito bio zadovoljan sa onim što je znao da objavljuju Džeјms Vajt i drugi pioniri, čak i kad je to uključivalo antitrinitizam (ili

ne-trinitizam). To su bile istine koje su svi prihvatili koji su postajali adventisti.

Dok je Elen Vajt bila živa, sve što su adventisti vjerovali u vezi Boga i Hrista je bilo unutar ne-trinitističkog okvira. Do pa i posle njene smrti, ovo vjerovanje se dosledno objavljivalo u denominaciji. To je svakako vrlo značajno u pogledu toga kako je doktrina o trojstvu tretirana među ranim adventistima. Oni su je odbacili kao nebiblijsku.

Džejms Vajt i izdavačko djelo. – Džejms Vajt je pokrenuo izdavačko djelo. U stvari, on je to radio sve do svoje smrti 1881. godine, za 33 godine nakon što mu je povjerena ta dužnost, što znači da je to bilo njegovo životno djelo. Takođe je tačno da tokom njegovog života, bilo u knjigama ili časopisima, u svemu što je ikad štampano, nalazili su se i pogledi koji su bili ili antitrinitistički ili ne-trinitistički.

Tako je bilo i posle njegove smrti. Sve što je ikad štampano uključuje ove dvije navedene grupe. To se nastavilo sve do smrti Elen Vajt (1915) pa čak i posle.

U svjetlosti saznanja da Bog zna sve unaprijed, prije nego se i desi, može se postaviti pitanje zašto je izabrao nekoga da započne izdavačko djelo za koga je znao da će ostati antitrinitarac sve do svoje smrti? Takođe možemo pitati zašto je dozvolio da se antitrinitizam promovise u svim denominacijskim publikacijama, kao i zašto je dozvolio da to bude utvrđeno vjerovanje adventističke crkve.

Jedini odgovor je da je ne-trinitizam ono što je Bog želio da adventisti i ostatak hrišćanskog svijeta vjeruje. Koji bi drugi odgovor mogao biti? Ako nije tako, razumno pitanje bi bilo ne samo zašto nije spriječio da to postane utvrđena vjera adventista, već i zašto nije ukorio one koji su to promovisali u publikacijama. U stvari, imajući u vidu da je On dao proročki dar Eleni Vajt i pošto preko nje nije bilo ukora, može se reći da je podržavao taj stav.

Govoreći u terminima koji su nama bliski, Bog je kroz Elen Vajt imao 70 godina (1844-1915) da kaže crkvi Adventista sedmog dana da

su u krivu u vezi odbacivanja doktrine o trojstvu, ali nije ništa rekao. Ne govori li nam ovo nešto veoma važno danas?

Postepeno prihvatanje učenja o trojstvu i vraćanje filozofskom paganskom konceptu. – Opšti stav adventista trinitaraca je da je tokom perioda od oko 100 godina (1844-1950) Bog postepeno vodio svoj narod od ne-trinitizma ka trinitizmu (ovdje je važno napomenuti da se za trinitizam ne može reći da je uspostavljen u adventizmu do 1950-ih). Ako je ovo toliko trajalo i ako je Bog vodio, to bi bilo vrlo čudno događanje zaista, jednako kao što bi bilo čudno (da se desilo) da je Bogu trebalo preko 100 godina da nas uvede u istinu o Šabatu ili o stanju mrtvih, ili još 100 godina za istinu o svetinji i istražnom sudu itd. Godine postepenog uvođenja opšteprihvaćenih doktrina „hrišćanskog svijeta“ ujedno su obilježene i pojačanim ekumenskim aktivnostima u adventističkoj crkvi, a ta i brojna druga dešavanja i afere prosto je nemoguće ne dovesti u vezu sa rastućim otpadom.

Međutim, od početka je očigledno da je Bog želio narod jedinstven u doktrini pa zašto tako dugo razvijanje vjerovanja da je On trojstvo božanskih bića (ako je tako), ili zašto bi čekao da Elen Vajt umre da to učini? Zapravo termin „trojstvo“ u objavama adventističkih vjerovanja prvi put je upotrijebljen 1931. godine od strane F.M. Vilkoksa (Wilcox) koji je kasnije postao urednik „Pregleda i Glasnika.“

„Vilkoksovi članci su ohrabivali adventiste da prigrle ‘ortodoksni’ hrišćanski pogled na Trojstvo i Hristovo božanstvo.“ (Merlin Burt, *Journal of the Adventist Theological Society: Volume 17, Issue 1, Article 9, 2006, page 137* ‘History of Seventh-day Adventist Views on the Trinity’)

Otvorena pobuna na netrinitističku vjeru počela je na Generalnoj konferenciji 1919. godine kada je V.V. Preskot (W.W. Prescott) koji je dok je Elen Vajt bila živa bio očiti ne-trinitarac, pokušao uvesti trinitističku koncepciju Hrista.

Važno je zapaziti i to da danas adventisti gotovo i ne objavljuju niti

reklamiraju knjige iz „starih vremena,“ a jedan od razloga su ne-trinitistički stavovi, kao što je recimo slučaj sa nekada vrlo cijenjenim djelom Urije Smita, „Danilo i Otkrivenje.“

1931, F. M. Wilcox, kao urednik *Pregleda i Glasnika*, kompilovao je revidiranu izjavu osnovnih vjerovanja koja je umetnuta u Godišnjak iz 1931. godine, i takođe u prvi Crkveni Priručnik 1932. Za drugo vjerovanje tu stoji:

„Da se Božanstvo, ili Trojstvo, sastoji od Vječnog Oca... Gospoda Isusa Hrista, Sina Vječnog Oca... Svetog Duha, trećeg lica Božanstva...“ (SDA Yearbook, 1931, page 377, ‘Fundamental Beliefs of Seventh-day Adventists’)

Godine 1939, jedan od najistaknutijih propovjednika crkve, Džadson Vošburn (Judson Washburn, 1863-1955) u otvorenom pismu upozorio je Generalnu Konferenciju protiv uvlačenja doktrine o trojstvu u učenja crkve. On bio poznat kao dobar prijatelj Elen Vajt, a krstio ga je njen suprug Džejms.

„Ako se osvrnemo na besmrtnost duše, čistilište, vječno mučenje i nedjelju kao šabat, da li je to išta drugo osim otpada? Ako, međutim, preskočimo sve ove minorne, sekundarne doktrine i prihvatimo i učimo središnji korijen, doktrinu romanizma, Trojstvo, i naučavamo da sin Božji nije umro, čak iako naše riječi izgledaju spiritualno, da li je to išta drugo ili išta manje nego otpad? I to sami Omega otpad?“ (Judson Washburn, ‘The Trinity’, letter to the SDA General Conference, 1939)

Vošburn je u istom dokumentu dodao:

„Ova monstruoza doktrina transplantirana iz paganizma u rimsku papsku crkvu nastoji da nametne svoje zlo prisustvo u učenjima Poruke trojice anđela.“ (isto)

U knjizi „Pokret sudbine“ koju je napisao adventistički historičar Leroy Frum (Le Roy Froom, „Movement of Destiny,“ 1971) učinjen je pokušaj da se revidira (falsifikuje) istorija adventista sedmog dana pod pritiskom snažnog „hrišćanskog“ lobija unutar i izvan crkve. Ili, da se poslužimo narodnim jezikom, Frum je debelo lagao, i to djelo danas se

ne publikuje (iako je u to vrijeme pompezno najavljivano). U toj knjizi se, između ostalog, dokazivalo kako je denominacija Adventista sedmog dana oduvijek bila trinitistička.

„Od povlačenja F.M. Vilkoksa 1944. do objavljivanja *Pokreta sudbine* 1971, L.E. Frum je bio najvidljiviji šampion trinitizma među adventistima sedmog dana.“ (Jerry Moon Ph. D., Andrews University Seminary Studies, Volume 41, No. 1, 113-129, page 124, The Adventist Trinity Debate, ‘Part 1: Historical overview’)

Generalna konferencija u Dalasu, Teksas, 1980. godine, konačno je usvojila trinitizam kao jedno od fundamentalnih vjerovanja, na čemu se uporno radilo nekoliko decenija ranije.

Od tada do danas načinjeni su novi pomaci u usaglašavanju sa katoličkom doktrinom o trojstvu.

„Postoji jedan Bog: Otac, Sin, i Sveti Duh, jedinstvo tri suvječne Osobe. Bog je besmrtn, svemoćan, sveznajući, iznad svega i uvijek prisutan. On je beskonačan i iznad ljudskog shvatanja, pa ipak poznat kroz Njegova samootkrivenja. Bog, koji je ljubav, je zauvijek vrijedan obožavanja, odanosti i službe od cijele tvorevine. (Post. 1:26; Pnz. 6:4; Isa. 6:8; Mat. 28:19; Jovan 3:16; 2 Kor. 1:21, 22; 13:14; Ef. 4:4-6; 1 Pet. 1:2.) (The 2015 SDA Church Manual, ‘Fundamental Beliefs of Seventh-day Adventists’, page 162)

Zapazite da se ovdje govori o „trojstvu“ i „jedinstvu“ – tri božanske osobe čine jednu za koju se koristi zamjenica „On“, dok su sva trojica takođe personalna bića, „nerazdvojno“ povezana u jednu. To je suština trinitizma. To je ista metafizička formula koju baštini katolička crkva u tzv. atanasijanskom kredo.

Mnogi adventistički skolari pošteno će priznati da se pioniri ne bi pridružili današnjoj crkvi ili čak da bi im bilo zabranjeno da se pridruže. Mi bismo tome dodali naše uvjerenje da niko od tih pionira ne bi ni kanio da dođe, uključujući i Elen Vajt.

Odakle dolazi trojstvo? – Da budemo sasvim jasni, učenje o

trojstvu nije progresivni proizvod hrišćanske svjetlosti, već je prije nastalo kao rezultat otpada od prvobitne vjere i uvođenja paganskih ideja.

Ako se vratimo natrag u prošlost, istorija nas vodi do Konstantina koji je na saboru u Nikeji 325. godine uveo osnove vavilonskog trojstva kao hrišćanski temelj. Na istom saboru, on je takođe „počistio“ i biblijski Šabat i zamijenio ga prvim danom trojstva boga sunca (IHS – Izida, Horus i Set, takođe poznatih kao Baal, Astarta i Tamuz). Na saboru u Konstantinopolju 381. godine svi aspekti ovog trojstva su prošli. Zanimljivo je zapaziti da je katoličko trojstvo koje čine Bog Otac, Majka Marija i Sin zapravo ništa drugo do kopija ovog paganskog trojstva.

Ni Biblija, apostoli niti Isus nigdje nisu govorili o trojstvu. Posle Potopa paganizam je utemeljio Nimrod sa svojom porodicom (ako se uopšte može nazvati tim imenom), i ono što se kroz sve kasnije vjekove dešavalo je kopiranje ovog koncepta i lijepljenje uz istinu kako bi se ona iskvarila i uništila. Nepotrebno je govoriti koje duhovne sile stoje iza ovakvih i sličnih aktivnosti.

Bog je iskorjenjivao zablude među pionirama adventizma. – On je sasjekao lažnu subotu (nedjelju) u korijenu. Ovo je isto učinio sa mnogim drugim zabludama koje su učili oni koji su se pridružili Adventnom pokretu. Jedino je razložno vjerovati ako je On smatrao naš anti-trinitizam (ne-trinitizam) pogrešnim, On bi učinio isto i sa tim vjerovanjem. Svakako, On ne bi dopustio da to postane utvrđeno denominacijsko vjerovanje i onda da ga mijenja. Ovo nije razumno vjerovati.

Hristova božanska i ljudska priroda. – Postoji uska veza između trinitističkog učenja o Bogu i učenja o Hristovoj ljudskoj prirodi. Ne-trinitistički stav svakako će nas voditi ispravnom shvatanju Hristove ljudske prirode, kao što će i trinitarce njihov do pogleda koji su većinski usvojeni u hrišćanstvu.

Usvojivši dogmu o trojstvu, adventistički teolozi su došli dotle da

razdvajaju Hristovu utjelovljenu ljudsku i božansku prirodu (jer Bog ne može umrijeti), od kojih je prva umrla na krstu, dok druga „nije“. Tako, prema njima, da je Isus sagriješio, On kao čovjek ne bi mogao biti vaskrsnut ali Sin Božji ne bi umro niti bi to promijenilo trinitarsku strukturu Božjeg bića. Ove besmislene tvrdnje bi značile da „drugo lice Božanstva“ nikad nije ni napustilo Oca, čak ni kada se utjelovio, jer su, prema dogmi o trojstvu, oni „nerazdvojivi“. Dalja „logika“ ovih pretpostavki vodi nas zaključku da posle Hristovog vaskrsenja na Nebu postoje dva Sina, jer onaj „božanski“ nije ni napuštao trojstvo.

Tako se među adventistima trinitarcima gaji i učenje da je Hrist samog sebe vaskrsnuo.

Među ranim adventistima nije bilo trinitizma. – Između 1849. (godine prve službene publikacije adventista sedmog dana) i do smrti Elen Vajt 1915, kada je po shvatanju većine adventizam čvrsto osnovan, ne-trinitizam se nalazio u tim publikacijama. Stoga ne iznenađuje što su trinitističke crkve i denominacije smatrale Adventiste sedmog dana ne-hrišćanskim kultom.

Baš kao što čine i danas, trinitarci su uvijek vjerovali da je glavno hrišćansko vjerovanje doktrina o trojstvu. U stvari, bilo koja grupa ili tijelo koje ne uči ovu doktrinu, bez obzira na ime denominacije ili ma koje drugo vjerovanje, smatra se kultom. U hrišćanstvu je uvijek ovako bilo, a vjerovatno će tako biti i nadalje, bar dok se Isus ne vrati.

Treba li onda da se zapitamo da li nam je više stalo kako nas drugi ljudi smatraju ili kako nas Bog vidi? Ovo je veoma važno pitanje a odgovor je tako očigledan da ne treba diskusiju.

Striktno i pošteno vjerovanje samo u Božju Riječ, nosi sa sobom cijenu koju moramo platiti u ovom svijetu. I naravno tendencija pokvarenog ljudskog srca je da ne plati.

U stvarnosti, ako se propovijeda istina i ako ona služi u osudi lažnih učenja drugih denominacija, zašto ne očekivati od njih određene optužbe i klevete? Oni će izvjesno to činiti. Svakako neće blagonaklono

gledati na nešto što razobličava njihovu nauku. Ako to nije slučaj, to je vjerovatno zato što ne učimo istinu kao što bi trebalo.

Veoma slab argument. – Bilo koji pokušaj da opravdamo naše odbacivanje doktrine o trojstvu samo zato što su nekoliko adventističkih pionira bilo ne-trinitarci (ili su došli iz ne-trinitističkih denominacija) je izuzetno slab argument.

Prvo stoga što je postojalo mnogo teoloških zablude među tom skupinom. No Bog je vrlo brzo ispravljao sve te stvari.

Isto bi važno da su došle bilo kakve ispravke po pitanju Božje ličnosti. Međutim crkva je izrasla kao ne-trinitistička denominacija, i to je činjenica koje su svi bili svjesni.

Trinitizam i ne-trinitizam su dva suprotstavljena koncepta kao što je to recimo slučaj sa svetkovanjem subote ili nedjelje. Kompromis među ovim vjerovanjima nije moguć, jer se jedno ne može preinačiti da postane drugo bez prethodnog odbacivanja kao zablude.

Ali ono što se može dogoditi je da se ne-trinitistička denominacija razvije u trinitističku. I to je slučaj sa crkvom adventista sedmog dana. I sada „hrišćanski svijet“ prihvata crkvu Adventista sedmog dana kao hrišćansku, a da bi bili potpuno sigurni, oni su i dodali taj termin u svom nazivu: Hrišćanska adventistička crkva. Isto tako, nerijetko se mogu čuti pohvale od strane katoličkih i pravoslavnih teologa kako adventisti prihvataju trojstvo.

Ruku pod ruku sa rimokatolicizmom. – Interesantno je zapaziti da savremena (2010) formulacija drugog osnovnog vjerovanja crkve Adventista sedmog dana, ukazuje na rimo-katolički kredo o trojstvu. Taj kredo počinje ovako:

„Svako ko bude spasen, prije svega je neophodno da drži katoličku Vjeru. Svako ko ne drži tu Vjeru cjelovitu i neukaljano, bez sumnje će vječno propasti.“ (*The Athanasian Creed*)

Slijedi objašnjenje te vjere, koje kaže:

„A katolička Vjera je ovo, da služimo jednog Boga u Trojstvu i Trojstvo u Jedinstvu, niti mijesajući Ličnosti niti dijeleći Suštinu.“
(isto)

Međutim, Elen Vajt je jednom rekla: „Istina o Bogu nije u skladu sa ljudskim tradicijama, niti se prilagođava njihovim mišljenjima. Kao i njihov božanski autor, ona je nepromjenljiva, ista juče danas i zauvijek.“ (*Ellen G. White, 5th Volume Testimonies, page 62, ‘The Testimonies slighted’*)

„Ima svjetlosti i slave u istini da je Hrist jedno sa Ocem prije postanja svijeta postavljen. Ovo je svjetlo koje sija na tamnom mjestu čineći ga obasjanim božanskom prvobitnom slavom.“ (*Ellen G. White, Review & Herald 5th April 1906 ‘The Word made Flesh’*)

„Ova istina, beskrajno tajnovita u sebi, objašnjava druge misteriozne i drukčije neobjašnjive istine, dok je okružena u svjetlosti, nedodirljiva i neshvatljiva.“ (isto)

Širom svijeta. – Dakle, ili je svjetlost istine za posljednje dane obasjala svijet u vrijeme ustanovljenja i rasta adventnog pokreta, ili su te poruke bile prožete ozbiljnim zabudama kao što je ne-trinitizam. Podsjetimo se da trostruka anđeoska poruka iz Otkrivenja 14. glava uključuje i povratak pravoj istini o Bogu Stvoritelju. Nije li razumno vjerovati da ta istina uključuje i odbacivanje paganskog koncepta o kojemu je bilo riječi na prethodnim stranicama?

Da li su nosioci poruke trebali da priđu drugim crkvama ili oni koji poslušaju riječ da se obrate novoj svjetlosti? Rezon je vrlo jednostavan. Za trinitarce to je svakako bila jeres i to će ostati. Oni ovo učenje uzimaju kao 100% imperativ.

Neka adventistička učenja su veoma suprotstavljena vjerovanjima onih koji se nazivaju hrišćani. Prije svih to su držanje Šabata, doktrina o svetinji i osobito istražni sud. Njihovo odbacivanje ovih učenja neminovno dovodi u nemilost i Elen Vajt, o čemu svjedoče svi mogući i nemogući pokušaji da se njeno djelo i ličnost iskompromituju, u čemu

im svjesno ili nesvjesno zdušno pomažu moderni „adventisti.“

Nerazdvojni dio posljednje poruke čovječanstvu čini objava o padu Vavilona i to postaje glavni antagonizam između nosilaca poruke i drugih denominacija. Nepotrebno je reći da će druge crkve stati u svoju odbranu i kazati „ovo je sekta ili kult, ne slušajte ih!“

Adventistički pioniri takođe su učili da će istrajavanje u držanju nedjelje na kraju kulminirati u scenario žiga zvijeri. Za svetkovatelje nedjelje ovo je jeres.

U zaključku. – Na kraju postavimo dva provokativna pitanja:

- 1) Da li je Hrist mogao da sagriješi?
 - 2) Da je zgriješio da li bi izgubio svoje vječno postojanje (kao prapostojeći Sin Božji)?
-